

TIHANYI LAJOS (1885-1938)**Szalmakalapos ifjú, 1907**

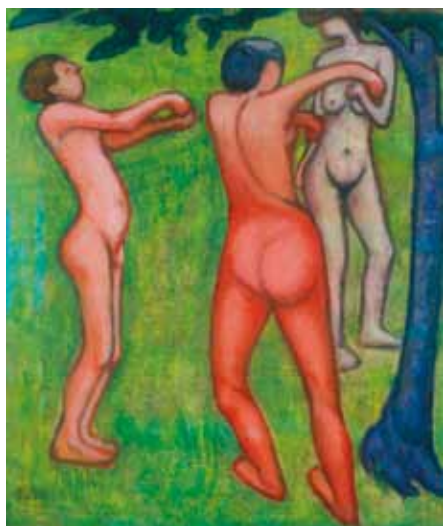
Olaj, vászon, 83x90 cm

Jelezve balra lent: Tihanyi L. 07

Kezdő ár: 7 000 000 Ft / 22 951 EUR

Becsérték: 12 000 000 – 16 000 000 Ft

Estimated value: 39 344 – 52 459 EUR

Tihanyi Lajos: Aktok, 1907 körül
Antal-Lusztig-gyűjtemény, Debrecen

Tihanyi ismereteink szerint 1907-ben dolgozott először Nagybányán. Ugyan a fiatal tehetség alapos felkészítésen esett át az Iparrajziskolában, de a nagybányai kolóniához hasonló, elsősorban a festészetre fókuszáló közegben még nem próbálta ki magát. Kevés számú ismert képéből, valamint Réti Istvánnak, a nagybányai kolónia történetét feldolgozó munkájából arra következtethetünk, hogy Tihanyi már érkezésekor a Czóbel, Ziffer és Bornemisza nevével fémjelzett „neős” szárnyat erősítette. Réti szavait idézve: *„igen megszorodtak azoknak a száma, akik az új stílussal próbálkoztak”*.

A művésztelep alapítója emellett azt is megjegyzi, hogy ezeket a fiatalokat kezdetben Matisse, Gauguin és Van Gogh művészete hevítette. Éppen azoké a mestereké, akikre Tihanyi feltehetően Pesten figyelhetett fel, hisz a Nemzeti Szalonban megnyíló Tavaszi kiállításon ötvennél is több Gauguin, öt Cézanne, valamint több Matisse és Van Gogh grafikában is gyönyörködhetett a nagyérdemű.

Az 1907-es évből alig ismerünk Tihanyi alkotásokat. A festő hagyatékában fennmaradt kézzel írott műtárgylistájában is mindössze hat művet jegyzett a művész. Ezek többsége ma is lappangó alkotás. Ismerünk viszont három alakos kompozíciót, melyek mindegyike allegorikus, biblikus jellegű alkotás. A Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményébe tartozó *Fürdőzők*, az Antal-Lusztig kollekciót gazdagító *Aktok* mellett, ennek az évnek a terméséhez tartozik a nemrég felbukkant *Pont St. Michel* hátoldalán található *Ádám és Éva* kompozíció. Stílusát tekintve mindhárom alkotás megegyezik abban, hogy rajtuk egyszerre jelentkezik a szecesszió dekorativitása és a legmodernebb francia festészet hatása. A három darabot összehasonlítva jól érezhető a festő formakereső, kísérletező hajlama. Tihanyit 1907 környékén elsősorban az emberábrázolás foglalkoztatta, csak másodsorban jellemző ekkor rá az önálló tájfestés. Tihanyi tanulmányai tükrében nem is meglepő az alakos képek dominanciája. A testábrázolásról és a portré műfajáról már sok ismerettel rendelkezhetett. Kézenfekvő, hogy első nagybányai nyarán is ezekre a témákra koncentrált.

Tihanyi Lajos: Fürdőzők
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Tihanyi Lajos: Ádám és Éva, 1907
(A festő Pont St. Michel című alkotásának hátoldala)
magántulajdon

A három festmény stílris (formai) jellemzői – az élénk színekkel operáló „fauve-os” kolorit, a vastagon felhordott, de mégis egyenetlenül fedő, a vásznat, illetve alapozást helyenként szabadon hagyó festék felület; a nagyobb dekoratív színfoltokat sommázó módon határoló erőteljes körvonalrajz – olyan jegyek, amelyek a *Szalmakalapos fiúnak* is sajátja. A zöld fű és a fatörzs megfestése, a sárga-zöld színű felületek traktálása, a jellegzetes lilák használata, valamint a figurák kerekdedsége, az ezt hangsúlyozó kontúr határozottsága Tihanyi Lajos egyéni stílusának alapvető sajátosságai. Ezek a stílris hasonlóságok a *Szalmakalapos fiú* és az *Ádám és Éva* kompozíció esetében a legerősebbek. Az út és az árnyak szeszélyes vonalvezetése, a nagy, dekoratív felületek traktálása, valamint a figurák és a fatörzsek formáinak plasztikus kibontása egyértelmű rokonságban áll a két képen.

A dekorativitás iránti erős hajlam, valamint a „fauve-os” színek üdesége Tihanyi „neós” időszakának egyik legizgalmasabb darabjává avatják a *Szalmakalapos fiút*. Olyan kivételes alkotássá, melyen talán először mutatkozott meg Tihanyi vérbeli festői tehetsége.

Kaszás Gábor